

Εφαρμογή νέων καλλιεργητικών πρακτικών στην Ελαιοκομία
με στόχο τον περιορισμό της Κλιματικής Αλλαγής
και την προσαρμογή στις νέες κλιματικές συνθήκες

OLIVE CLIMA - LIFE11 ENV/GR/000942

www.oliveclima.eu

ΕΚΘΕΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΝΕΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΑΝΘΡΑΚΑ (2016- 2017)

Δράση	B2
Έκδοση	Σχέδιο
Συγγραφείς	Γ. Κουμπούρης, Α. Βουλγαράκης, Ε. Μιχελάκης, Α. Ζαχαρούλη, Χ. Σεργεντάνη
Εταίροι	ΙΕΥΦ
Επικοινωνία	koubouris@nagref-cha.gr

Το oLIVE CLIMA χρηματοδοτείται σε ποσοστό 50 % από το
πρόγραμμα LIFE+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Έκδοση

Έκδοση	Ημερομηνία	Συγγραφέας	Περιγραφή παρέμβασης
1			
2			
3			
4			
5			

Ορισμοί, ακρωνύμια και συντομεύσεις

Όρος/ακρωνύμιο/συντόμευση	Περιγραφή
Ο.Π.	Ομάδα Παραγωγών
Ε.Α.Σ.	Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών
ΙΕΒ	Ινστιτούτο Εγγείων Βελτιώσεων
ΙΕΥΦ	Ινστιτούτο Υποτροπικών Φυτών και Ελιάς

Περιεχόμενα

1. Περίληψη.....	4
2. Summary.....	4
3. ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Ο.Π. ΝΗΛΕΑΣ	5
4. ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Ε.Α.Σ. ΜΕΡΑΜΒΕΛΛΟΥ	5
5. ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Ε.Α.Σ. ΠΕΖΩΝ.....	6
6. Σύνοψη Έργου	6

1. Περίληψη

Η Δράση B2 (“Εισαγωγή νέων καλλιεργητικών πρακτικών για τη δέσμευση του άνθρακα”) στα πλαίσια του έργου LIFE11 ENV/GR/942 με τίτλο “Introduction of new olive crop management practices focused on climate change mitigation and adaptation” και ακρωνύμιο OLIVE CLIMA αποτελείται από 3 επιμέρους καλλιεργητικές πρακτικές: α) εμπλουτισμό της αυτόχθονης χλωρίδας των ελαιώνων με σπορά μίγματος σπόρων ψυχανθών/αγρωστωδών, β) προσαρμογή του ετήσιου κλαδέματος των ελαιώνων με σκοπό τη βελτίωση της φωτοσυνθετικής επιφάνειας των ελαιοδένδρων και γ) περιορισμένη καλλιέργεια ή ακαλλιέργεια του εδάφους για περιορισμό της έκλυσης CO₂.

Η αξιολόγηση των προτεινόμενων καλλιεργητικών πρακτικών πραγματοποιείται σε ελαιώνες παραγωγών στο Νομό Ηρακλείου (Ε.Α.Σ. Πεζών), το Νομό Λασιθίου (Ε.Α.Σ. Μεραμβέλλου) και το Νομό Μεσσηνίας (Α.Σ. Νηλέας), καθώς και σε πρότυπο ελαιώνα του Ι.Ε.Υ.Φ.Χ., μέσω της καταγραφής μορφολογικών και φυσιολογικών παραμέτρων των ελαιοδένδρων και φυσικοχημικών εδαφικών χαρακτηριστικών.

Υπεύθυνος δικαιούχος του συνόλου της Δράσης είναι το Ι.Ε.Υ.Φ.Χ., το οποίο συντονίζει και παρακολουθεί την υλοποίησή της.

2. Summary

Action B2 (“Introduction of new cultivation practices to improve the balance of CO₂”) of the project, entitled “Introduction of new olive crop management practices focused on climate change mitigation and adaptation” and acronym OLIVE CLIMA includes 3 individual farming practices: a) modification of indigenous flora with sowing of seed mix of selected plant types, b) adaptation of olive trees pruning aiming at the optimisation of olive trees photosynthetic area and c) no soil tillage to limit the release of CO₂ from the ground.

The pilot regions concern olive orchards in Messinia prefecture (Farmers Group Nileas), Lasithi prefecture (Union of Cooperatives Merambellou), and Heraklion prefecture (Union of Cooperatives of Peza) and in addition the same experimental design is repeated in a pilot olive grove of the Institute of Olive Tree and Subtropical Plants. Data related to the recording of the effectiveness of the proposed practices (allometric and physiological tree parameters and physicochemical soil characteristics) are recorded in fixed dates.

Responsible beneficiary of the action is the Institute for Olive Tree and Subtropical Plants of Chania, which coordinates and monitors its implementation.

3. ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Ο.Π. ΝΗΛΕΑΣ

1η ενέργεια: Τροποποίηση αυτόχθονης χλωρίδας

Στα 20 αγροτεμάχια εφαρμογών του Ο.Π. Νηλέα, η σπορά σπορομίγματος (Δράση B2.1) για την 4^η πειραματική περίοδο (3/2016-2/2017) δεν πραγματοποιήθηκε λόγω πολύ υψηλής εδαφοκάλυψης με φυσική ζιζανιοχλωρίδα και ψυχανθή που είχαν εγκατασταθεί από προηγούμενα έτη και σποροποίησαν.

2^η ενέργεια: Τροποποίηση κλαδέματος

Την 4^η πειραματική περίοδο, σε 19 από τους 20 ελαιώνες επεμβάσεων (ποσοστό 100%) το κλάδεμα καρποφορίας των ελαιοδένδρων πραγματοποιήθηκε τους μήνες Ιούνιο-Ιούλιο-Αύγουστο 2016 σε συνολική έκταση 200 στρεμμάτων.

3η ενέργεια: Ακαλλιέργεια εδάφους

Σχετικά με την ακαλλιέργεια εδάφους, η Ο.Π. Νηλέας πραγματοποίησε την ενέργεια στο 100% των αγροτεμαχίων τη 4^η πειραματική περίοδο

4. ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Ε.Α.Σ. ΜΕΡΑΜΒΕΛΛΟΥ

1η ενέργεια: Τροποποίηση αυτόχθονης χλωρίδας

Στην περίπτωση της Ε.Α.Σ Μεραμβέλλου, η σπορά σπορομίγματος (βίκος, κτηνοτροφικό μπιζέλι, βρώμη) στα 20 αγροτεμάχια επεμβάσεων (ποσοστό 100%) άρχισε στις 23 Δεκεμβρίου 2016 και ολοκληρώθηκε στις 30 Ιανουαρίου 2017. Σε σύνολο 112,6 στρεμμάτων εφαρμόστηκαν 1123 kgr σπορομίγματος (495 kgr βίκος, 403 kgr κτηνοτροφικό μπιζέλι και 225 kgr βρώμη) με αναλογίες 8 kgr/str ψυχανθή και 2 kgr/str αγροστώδη.

2^η ενέργεια: Τροποποίηση κλαδέματος

Την 4^η πειραματική περίοδο, η Δράση B2.2 (κλάδεμα προσαρμογής των

ελαιοδένδρων) ολοκληρώθηκε το χρονικό διάστημα 15-22 Μαρτίου 2016, καλύπτοντας το 100% των ελαιώνων εφαρμογής. Σε 1429 ελαιόδενδρα εφαρμόστηκε ελαφρύ καθαρίσμα με τη χρήση αεροψάλιδου, ενώ σε 552 δένδρα πραγματοποιήθηκε ελαφρύ κλάδεμα καρποφορίας.

3η ενέργεια: Ακαλλιέργεια εδάφους

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, εφαρμόστηκε η ενέργεια της ακαλλιέργειας των ελαιώνων σε 20 από τους 20 ελαιώνες παρέμβασης (ποσοστό 100%).

5. ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Ε.Α.Σ. ΠΕΖΩΝ

1η ενέργεια: Τροποποίηση αυτόχθονης χλωρίδας

Στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών ΠΕΖΩΝ, Ηρακλείου Κρήτης, η εφαρμογή σπορομίγματος για τη 4^η πειραματική περίοδο πραγματοποιήθηκε σε 2 από τα 20 πιλοτικά αγροτεμάχια.

2^η ενέργεια: Τροποποίηση κλαδέματος

Στην Ε.Α.Σ. Πεζών το κλάδεμα προσαρμογής των ελαιοδένδρων για τη 4^η πειραματική περίοδο, άρχισε στις 22 Μαρτίου 2016 και ολοκληρώθηκε στις 26 Απριλίου 2016 στα 20 αγροτεμάχια παρεμβάσεων (100% των αγροτεμαχίων εφαρμογών). Σε 2548 ελαιόδενδρα πραγματοποιήθηκε ελαφρύ κλάδεμα καρποφορίας.

3η ενέργεια: Ακαλλιέργεια εδάφους

Η ΕΑΣ ΠΕΖΩΝ στην τέταρτη καλλιεργητική περίοδο του έργου, εφάρμοσε την ακαλλιέργεια του εδάφους εφαρμόστηκε σε 20 από τα 20 αγροτεμάχια (ποσοστό 100%).

6. Σύνοψη Έργου

Το έργο oLIVE-CLIMA αποτελεί προσπάθεια να ανταπεξέλθει ο αγροτικός τομέας

στις νέες προκλήσεις μέσω της μετατροπής της ελαιοκομίας σε εργαλείο διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ Έργου

	Συντονιστής Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. Ανατολικής Θεσσαλονίκης	www.anatoliki.gr
	Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «Δήμητρα» Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας Ινστιτούτο Ελιάς & Υποτροπικών Φυτών Ινστιτούτο Εδαφολογίας Ινστιτούτο Εγγείων Βελτιώσεων	www.nagref-cha.gr www.ssi.gr www.lri.gr
	Συστήματα Διαχείρισης για Περιβάλλον & Ποιότητα	www.rodaxagro.gr
	Πανεπιστήμιο Βασιλικάτα Ιταλίας Τμήμα Ευρωπαϊκού & Μεσογειακού Πολιτισμού	www2.unibas.it/dicem
	Αγροτική Ενημέρωση	www.agrotipos.gr
	Ομάδα Παραγωγών Νηλέας Χώρα Μεσσηνίας	www.nifasoliveoil.gr
	Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Πεζών, Ηρακλείου	www.pezaunion.gr
	Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Μεραμβέλλου, Λασιθίου	www.easm.gr
	Με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE + της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τηλ: 2310 463930-1. E-mail: info@olivedima.eu	

www.oliveclima.eu